

O ZLÉM SNU

Pavel Štingl, 49 min., 2000

Snímek Pavla Štingla je dokumentární pohádkou na motivy vzpomínkové knihy Evy Erbenové, v níž autor dynamicky střídá archivní záběry s barevně se proměňující stylizací i s jednoduchými animačními postupy. Film začíná v době první republiky, kdy v zámožné židovské rodině Erbenových vyrůstá malá Eva. První roky života plynuly v bezstarostných hrách a pravidelných návštěvách babičky. Koncem 30. let se však z rádia začal stále častěji ozývat výhružný hlas Adolfa Hitlera a zanedlouho již německá armáda obsadila území Československa. Netrvalo dlouho a Evička jako dítě židovského původu nesměla chodit do školy či jezdit tramvají v prvním voze, její rodiče museli odevzdat většinu majetku a její kamarádky ji přestaly navštěvovat. V prosinci 1941 pak s rodiči a se svou panenkou Haničkou odjíždí transportem do Terezína. Zde se během chvíle stává dospělou, namísto jména je jí přiděleno číslo a je jí jasné, že odteď se již musí umět spolehnout jen sama na sebe. Celý den tráví se svými rodiči a vrstevníky pěstováním zeleniny pro Němce, sama se přitom musí spokojit s minimální stravou. I přes bídné poměry se židovská komunita v Terezíně snaží zachovat svou důstojnost a po večerech se děti učí psát, zpívat a malovat. V roce 1944 zde vypukne epidemie tyfu, následovaná hromadnými transporty do dalších táborů, většinou do Osvětimi. Použití archivních záběrů dokresluje otřesné vzpomínky malé Evy na brutalitu dozorců a životní podmínky v tzv. továrně na smrt. V té době zůstává už jen sama s matkou, která během pochodu smrti vysílením umírá. Malá Eva se pokusí o útěk a jako zázrakem se jí podaří dostat se až do moravské vísky Postřekov. Tady ji na pokraji smrti hladem a vysílením naleznou v dubnu 1945 dva místní chlapci, jejichž rodičům se podaří Evu přivést k životu. I přes hrozbu trestu smrti se vesnická rodina rozhodne ponechat si židovskou dívenku u sebe. Ta se však po měsíci schovávání vzhledem ke svým útrapám již ani nedokáže radovat z konce války a převládá u ní hluboký smutek ze ztráty nejbližších. V životě ji posiluje jen naděje, že jejímu otci se přece jen podařilo zázrakem přežít. Nikdy ho však již nepotkala. Dlouho po skončení druhé světové války se Eva Erbenová rozhodla své zážitky sepsat ve formě deníku a seznámit tak se svým osudem své děti a vnuky.